

předpisech žádá, před 6. květnem 1921 do neaktivního poměru po 40tileté službě na velkém majetku pozemkovém, a nemohou se proto na něho předpisy tohoto vládního nařízení vztahovati. Otázka, zda propuštění stalo se právem čili nic, zde na váhu nepadá, poněvadž ze smíru ze dne 17. dubna 1920 jasně vychází, že žalobce ve službách žalovaného na velkém majetku pozemkovém dopustil se nesprávnosti při účtování, a že z tohoto důvodu zavázal se tehda nynějšímu žalovanému škodu, těmito nepořádky způsobenou a na 8.083 Kč 78 h dohodnutou zaplatiti. Konečně vychází ze smíru, že žalobce proti svému propuštění ze služeb žalovaného ničeho nenamítal a tedy své propuštění oprávněným uznal. Tím stává se bezpředmětnou otázka, zda propuštění žalobce ze služeb žalovaného skutečně zákonně bylo odůvodněným, když jisto je, že jde zde o propuštění ze služeb žalovaného a nikoli o dobrovolný vstup žalobce po 40tileté službě do neaktivního poměru, jak svrchu uvedené vládní nařízení výslovně žádá. V důsledku toho žalobce nemá nároku na zaopatřovací požitky od žalovaného ani dle intencí cirkuláře ze dne 14. března 1909, žalovaným jeho úředníkům na velkém majetku pozemkovém oznámených a nepatří ani z tohoto důvodu k osobám, zaměstnaným na velkém majetku pozemkovém, kteří měli nárok na zaopatřovací požitky, jak § 1 písm. b) zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., vyžaduje. Okolnost, že žalobce při uzavírání smíru ze dne 17. dubna 1920 výslovně se svých nároků na výslužné od žalovaného nevzdal, naopak žádal, aby toto ustanovení do smíru nebylo pojato, jest v tomto případě nerozhodna, poněvadž žalobce nebyl dán do výslužby, nýbrž byl ze služeb žalovaného propuštěn, a nároku na pensi ani dle cirkuláře ani dle vládního nařízení nenabyl. Jest sice pravda, že účelem zákonů o zaopatřovacích požitcích bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém jest, zaopatřiti je pro stáří. Toto zaopatření však předpokládá, že zaměstnanci si je věrnou a poctivou službou zasloužili a že dobrovolně po uplynutí 40tileté služby do neaktivního poměru vstoupili. Není však účelem oněch zákonů, jak se žalobce mylně domnívá, aby všichni tedy také oni zaměstnanci na velkém majetku pozemkovém, kteří ze služeb byli propuštěni a propuštění své nesprávným uznali, zákonně stanovených zaopatřovacích požitků stali se účastnými. Mezi propuštěním ze služby a vstupem do pense je zajisté veliký rozdíl, který žalobce viděti nechce.

Čís. 4159.

Dávka z přírůstku hodnoty, dávka z nájemného a stočné nepožívají přednostního pořadí (§ 216 čís. 2 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 17. září 1924, R II 300/24.)

E x e k u č n í s o u d rozvrhuje nejvyšší podání za prodanou nemovitost, nepřikázal ve výsadním pořadí pohledávku obce Z. na dávce z přírůstku hodnoty, na dávce z nájemného a na stočném, čímž pohledávky ty vyšly na prázdno. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil. **D ů v o d y:** Rekursní soud sdílí právní názor prvního soudu,

že dávky z přírůstku hodnoty, z nájemného a kanálová dávka nemají přednostního práva. Ačkoliv se tyto dávky vybírají k účelům obecním ve veřejném zájmu, nemohou býti na roveň postaveny t. zv. konkurenčním příspěvkům ve smyslu dvor. dekretu ze dne 4. ledna 1836, čís. 113 sb. z. s., neboť konkurenční příspěvky jsou »přirážkami« k daním, které z usedlosti jest zapraviti, je-li uděleno přednostní právo těmto přirážkám na základě zvláštního ustanovení. Toto přednostní právo nebylo uděleno dávce z přírůstku hodnoty ani zákonem ze dne 9. dubna 1920, čís. 280 sb. z. a n., ani nařízením vlády ze dne 23. září 1920, čís. 545 sb. z. a n., ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n., ani zákonem ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n. Z Šu 2 čís. 3 nař. čís. 545/20 sb. z. plyne jen, že obec jako zcizitelka nemovitostí osvobozena jest od této dávky, a dle Šu 13 nařízení ručí v případě nedobytnosti této dávky u zcizitele za ni nabyvatel, a je-li jich více, dokonce rukou nerozdílnou. Vzhledem k nabytým právům třetích osob musí se vykládati dvor. dekret ze dne 4. ledna 1836, čís. 113, přesně a nikoliv rozšiřujícím způsobem podle potřeby změněných poměrů. Je-li toho třeba, musí na základě zvláštního zákonitého ustanovení uděleno býti toto právo přednostní té které dávce. Ani dávku z nájemného (činžovní halěr) nelze považovati za konkurenční příspěvek ve smyslu dvorského dekretu ze dne 4. ledna 1836, čís. 113 sb. z. s., poněvadž tato dávka není přirážkou k domovní dani činžovní, nýbrž jen poplatkem, který se týká dle Šu 32 zákona ze dne 19. prosince 1890, čís. 44 ř. zák., nájemníka, a již má zapraviti jen nájemník. Tato dávka tedy není přirážkou, která se má zapraviti z nemovitosti samé (rozhodnutí nejv. soudu ze dne 23. června 1896, k pres. čís. 187 kn. jud.). Činí-li se nyní na obec větší požadavky v oboru sociální péče, zdravotnictví atd., jest věcí zákona, by na základě zvláštního předpisu udělil této dávce právo přednostní. Totéž platí o stočném: Stěžovatelka poukázala na četná rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu, zejména rozhodnutí čís. 14.382; tato rozhodnutí vztahují se jen na stočné v Dolním Rakousku, kde dle zvláštního zemského zákona uděleno bylo přednostní právo této dávce. Vzhledem však na to, že uděleno nebylo přednostní právo stočnému ani zákonem v celé republice platným ani zemským zákonem pro Moravu, nepoživá stočné tohoto přednostního práva.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursní soud posoudil věc správně po právní stránce. Přihlášené dávky (dávka z přírůstku hodnoty, dávka z nájemného a stočné) nelze pokládati za konkurenční příspěvky ve smyslu dvorského dekretu ze dne 4. ledna 1836, čís. 113 sb. z. s. a Šu 216 čís. 2 ex. ř., a nelze jim proto přiznati přednostní pořadí. O konkurenční příspěvky nejde již proto, že tyto vyměřují se podle jednotek státní daně, kdežto pro výměru oněch dávek rozhodna je hodnota nemovitosti, výše nájemného a zastavená plocha. Nezáleží dále ani na veřejnoprávní povaze oněch dávek ani na obecném jich účeli, ježto přes to bylo by třeba zákoného předpisu, přiznávajícího jim přednostní právo, tak jako bylo při-

znáno dávce z majetku předpisem Šu 62 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n. Právě z tohoto předpisu je vyvoditi, že jiným dávám, jimž zákon práva toho výslovně neuděluje, nelze přiznati přednostní právo zástavní.

Čís. 4160.

Při syndikátní žalobě, domáhající se náhrady škody jak na soudci, tak na státu, nejde o nedílné společenství v rozepři.

Zahájená rozepře není důvodem ku zamítnutí návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání.

(Rozh. ze dne 17. září 1924, R II 311/24.)

V řízení o žalobě proti státu a třem soudcům dle zákona o syndikátním ručení dostavili se k prvému roku sice žalovaní soudci, nikoliv však zástupce státu. Návrh žalobce, by proti státu byl vydán rozsudek pro zmeškání, procesní soud první stolice (vrchní zemský soud v Brně) zamítl. **Důvody:** Návrh na vydání rozsudku pro zmeškání bylo zamítnouti z několika důvodů: Předně proto, poněvadž soud jest toho názoru, že žalovaný stát se spolužalovanými soudci tvoří nedílné společenství v rozepři ve smyslu Šu 14 c. ř. s. Poruší-li totiž soudce přestoupením úřední povinnosti právo, ručí za veškeru škodu, která z toho vzešla, dle Šu 1 zákona ze dne 12. července 1872 ř. zák. čís. 112 soudce jako hlavní dlužník a s ním stát podle tohoto zákona jako rukojmí a plátce; podá-li se žaloba zároveň na stát a na provinivšího se soudce, jak se to stalo v tomto případě, platí podle Šu 9 zákona to, co nařízeno v civilním řádu soudním o společenství v rozepři. V tomto zákoně není ovšem výslovně řečeno, že společenství v rozepři, o kterou jde, má účinky Šu 14 c. ř. s., než nutno přece uznati, že proti jsoucnosti nedílného společenství v rozepři nemluví ani to, že poškozený má podle tohoto zákona právo, pohledávati náhradu buď jen na provinivším se soudci nebo jen na státu nebo na obou, neboť civilní řád soudní nežádá, by v případě nedílného společenství v rozepři byla žaloba podána na všechny účastníky; nevádí tomu ani to, že závaznost obou žalovaných — eráru a soudce — prýští z různých právních důvodů (u státu z nařízení zákona, u soudce z domněle protiprávního jednání neb opomenutí); tato rozličnost právních důvodů jest však jenom zdánlivou, neboť podle předpisů zákona ručí stát jen tehdy, porušil-li soudce svou vinou povinnost svého úřadu, a ručení soudcovo má konečně původ také jenom v zákoně. Při tom dlužno uvážiti ještě toto: O nedílném společenství v rozepři lze mluvit jen tenkrát, je-li právnicky nemožno vynéstí různá rozhodnutí oproti jednotlivým společníkům. Není dobře myslitelné, že rozhodnutí v syndikátním sporu mohla by jinak dopadnouti proti soudci a jinak proti spolužalovanému státu; neboť buďto porušil soudce svou vinou přestoupením úřední povinnosti právo a způsobil tím straně škodu, pak ručí za následky stát právě tak jako soudce sám, anebo takové poškození nedalo se zjistit, pak neručí ani ten, ani onen. Stanovisku, které v této otázce zaujímá soud, nevádí konečně ani to,